ئۇراعا شي جينپىڭنىڭ سان ـ فرانسىسكو ساپارىنان "اقىقاتتى" ۇىغۇ

(باسى 1 ـ بەتتە)

11 ـ ايدىڭ 15 ـ كۈنى كەشتە امەريكادا ـ عى دوستىق ۋىمدارىدىڭ بىرلەسپ وتكىزگەن قارسى الۋ قوناعاسىنا قاتناسقان كەزدە ئۇراعا شي جينپىڭ قاراپايىم تىلمەن گۇلدەنۇگە بەت العان ئىرى ەلدىڭ شىنايى تىلەگىن ئارى حالقا ـ رالىق قوعامنىڭ ورتاق تىلەگىن ئىلدىردى.

ئىرى ەلدەر تاريح، حالىق، دۇنيە ئجۇزى جوننەن اۋىر جاۋاپكەرشىلىك ارقالاپ وتىر. دۇنيە جۇزىندەگى ەڭ ئىرى ورىكەندەپ كەلە جاتقان ەل جانە دامىعان ەل رەتىندە، جۇڭگو مەن امەريكا سىندى ەكى ئىرى ەلدىڭ "زۇسيدىدەس شىرعاسىنان" اتتاپ وتەتىن دۇرىس قارىم ـ قاتناس جولىمەن جۇرە الۋ ـ الماۋى دۇنيە ئجۇزىنىڭ بەيبىتشىلگى مەن دامۇىنا، ۇرپاقتارىدىڭ تاماشا بولاشاعىنا سايادى.

"جۇڭگو امەريكامەن سەرىك بولۋدى، دوس بولۋدى قالايدى". ئۇراعا شي جينپىڭنىڭ اشىق تا ايقىن ەەۋرىنى تەرەڭ وي جۇگىرتكەنىن كەيىن ايتىلعان.

قارسىلاس ەەس، قايتا سەرىك بولۋ كەرەك. بۇل الەمدى كوكەيدە ساقتاعان ئىرى ەل كوسەمنىڭ بۇكپەسىزدىگى جانە ادالدىعى.

ەكى شاعىن اڭگىمە جۇڭگو مەن امەريكا ـ نىڭ قارىم ـ قاتناس جولىن قاراستىرۇىنا، سان ـ فرانسىسكودان تاعى دا جولعا شعۇىنا تىڭ تۇسىنىك جاسادى ـــ

تۇسكى قوناعاسىدان بۇرىن بايدەن زۇڭتۇڭ ئۇراعا شي جينپىڭگە قول تەلەفوننىدا ـ عى ئبىر نۇسقا سۇرەتتى ارنايى كورسەتتى، بۇل 1985 ـ جىلى جاس شي جينپىڭنىڭ تۇڭعىش رەت امەريكاعا ساپارلاي بارعاندا، سان ـ فرانسىسكو جينمىن ۇلكەن كوپىرىنىڭ الدىندا تۇسكەن ئبىر نۇسقا ەستەلىك سۇرەتى ەدى. "ئسىز تىتتەي دە وز ـ گەرمەپسىز"! ـ دەدى بايدەن زۇڭتۇڭ. سول ورىننان اپساتتە شاتىتىق كۇلكى ئۇنى كوتەرىلدى.

كەزدەسۇ ايالتاعان كەزدە ەكى ەلدىڭ ەەملەكەت باسشىسى شۇيىركەلەسپ قوشتاستى.

"مىنا اۋتوكولىك نەدەگەن ادەمى".

"جۇڭچي اۋتوكولىگى، ەلمىز وندىرگەن".

"ەەنىڭ كادىلاگما ۇقسايدى ەكەن".

فيلولي شارۋا قوجالعىنداعى وسى ەكى رەتكى تىلدەسۇدى بۇكىل الەمدەگى توراپتاستار جابال كوردى.

ئىزارا قۇرەمەت ەتۇ، بەيبىت قاتار تۇرۇ، سەلبەسپ تەڭ يگىلىككە كەنەلۇ. جۇڭگو مەن امەريكا سىندى ەكى ئىرى ەل جوننەن العاندا، شىن نيەتىمەن بارىس ـ كەلىس جاساپ، شىنايى ماملە جاساپ، تەڭ تۇرعىدا سەلبەسسە بولعانى، كوركەمدىكتەن بىرگە ئلاززاتتانۇعا، ەكى ەلگە ئتيمدى، دۇنيە جۇزىنە ئتيمدى تاماشا اڭگىمە ـ لەردى جازۇعا ابدەن بولادى.

(2)

"ازيا ـ تىنىق مۇحيت كەرەەتىن" تاعى دا جاراتۇ جولىن بايانداۋ

بيىل ـــ ازيا ـ تىنىق مۇحيت ەكونوميكالىق سەلبەستىك ۇيىمى باسشىلارىنىڭ 30 ـ رەتكى باس قوسۇى. 30 جىلدان بەرى ازيا ـ تىنىق مۇحيت ئوڭىرى باستان ـ ايالق دۇنيە ئجۇزى اشىق داۋىنىڭ الدىڭعى لەگىندە ئجۇردى، "ازيا ـ تىنىق مۇحيت كەرەەتى" كۇللى الەمدى جالت قاراتتى، سونداي ـ اق بۇگىنگى دۇنيە جۇزىنە دە كوپتەگەن وي سالدى.

30 جىلدان بەرى جۇڭگو باستان ـ ايالق ازيا ـ تىنىق مۇحيت ئوڭىرىنىڭ ەسىك اشۇ سەلبەستىگىنىڭ باتىل قولداۋشىسى جانە بەلسەندى ىلگەرىلەتۇشىسى بولىپ كەلدى. 100 جىلدىق وزگەرىس ازيا ـ تىنىق مۇحيت وڭىرىنە تەرەڭ ىقپال جاساعان ساتتە، جۇڭگو جوباسى، جۇڭگو دارىپتەەەسى، جۇڭگو رولى ماڭىزدى ورىندا تۇردى.

ازيا ـ تىنىق مۇحيت وڭىرىندەگى ئار جاقتىڭ جانە دۇنيە جۇزىندەگى ئار ەلدىڭ تىلەگىنە جاۋاپ قايتاردى، ماجلىسكە قاتناسقان كەزدە ئۇراعا شي جينپىڭ ارت ـ ارتىنان ماڭىزدى ئسوز سويلەدى.

ازيا ـ تىنىق مۇحيت ەكونوميكالىق سەلبەستىك ۇيىمىنىڭ ونەركاسىپ ـ ساۋدا باسشىلارى ماجلىسىندە سويلەگەن جازباشا لەكسياسىندا ئۇراعا شي جينپىڭ ازيا ـ تىنىق مۇحيت سەلبەستىگىنىڭ اۋەلگى ماقساتىن قايتا ەسكە الىپ، تەرەڭ وي قورىتىندىلادى ـــ اشىق تا سىيسىمدى بولۋ ـــ ازيا ـ تىنىق مۇحيت ئوڭىرى سەلبەستىگىنىڭ نەگىزگى اۋەنى، بىرگە داموۋ ـــ ازيا ـ تىنىق مۇحيت ئوڭىرى سەلبەستىگىنىڭ باس نىساناسى، پارىقتاردى ساقتاپ، ورتاقتىقتا ۇمتىلۋ ـــ ازيا ـ تىنىق مۇحيت ئوڭىرى سەلبەستىگىنىڭ جاقسى ئادىسى.

ازيا ـ تىنىق مۇحيت ەكونوميكالىق سەلبەستىك ۇيىمى باسشىلارىنىڭ قوناق يەسى سيلى قوناقتارىمەن بەيرەسمي كەڭەسىنە قاتناسقاندا، ئۇراعا شي جينپىڭ بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: ورتاق تانىمدى ونان ارى ۇيىستىرىپ، نازاردى ارەكەتكە شوعىرلاندىرىپ، الەمدىك بايالدى داموۋ ىستەرىنە اناعۇرلىم زور قوزعاۋشى كۇش ۇستەۋىمىز كەرەك.

ازيا ـ تىنىق مۇحيت ەكونوميكالىق سەلبەستىك ۇيىمىنىڭ 30 ـ رەتكى باسشىلار بەيرەسمي ماجلىسىندە ئۇراعا شي جينپىڭ ئارقايسى جاقتاردى ازيا ـ تىنىق مۇحيت ئوڭىرىنىڭ داموۋى جوننەدەگى داۋىرلىك سۇراۋعا ىشكەرىلەي وي جۇگىرتۋگە ۇندەدى: "وسى عاسىردىڭ ورتا شەننە ازيا ـ تىنىق مۇحيت ئوڭىرىن قانداي كۇيدە جەتكىزەمىز؟ ازيا ـ تىنىق مۇحيت ئوڭىرى داموۋىنىڭ كەلەسى 'التىن 30 جىلىن' قالاي تۇلعالايمىز؟ وسى ئبىر ۇردىستە ازيا ـ تىنىق مۇحيت ەكونوميكالىق سەلبەستىك ۇيىمىنىڭ رولىن قالاي اناعۇرلىم ويداعداي ساۋلەلەندىرەمىز"؟

30 جىل كوزدى اشىپ ـ جۇمعانشا. تاريحتان اقىل ـ پاراسات قابىلداعاندا عانا، بولاشاققا اناعۇرلىم ويداعداي قادام تاستاۋعا بولادى.

ازيا ـ تىنىق مۇحيت ئوڭىرى داموۋىنىڭ كەلەسى "التىن 30 جىلىن" قالاي تۇلعالاۋعا بولادى؟ ئۇراعا شي جينپىڭ جاي سوزبەن تەرەڭ وي اڭعارتتى: "ئبىز ازيا ـ تىنىق مۇحيت ئوڭىرى سەلبەستىگىنىڭ اۋەلگى ماقساتىنان جازباي، ئداۋىر ۇننە جاۋاپكەرشىلىكپەن جاۋاپ قاتىپ، الەمدىك سىن ـ سايىسقا قول ۇستاسا توتەپ بەرۋىمىز كەرەك".

جاڭالىق اشۇ ارقىلى دەم بەرۋگە تاباندى بولۋ، ەسىك اشۇ بەتالىسىنا تاباندى بولۋ، جاسىل داموۋعا تاباندى بولۋ، جالپىعا تيىمدىلىك جەتكىزىپ، بىرگە يگىلىكتەنۇگە تاباندى بولۋ ـــ سەلبەستىكتىڭ اۋەلگى ماقساتىنان جازباي، بىرگە داموۋدى كوزدە ۇستاۋ كەرەك، ئۇراعا شي جينپىڭ العا قويعان 4 ئتۇرلى ۇسىنىس ەكپىندى بولدى.

"ازيا ـ تىنىق مۇحيت ئوڭىرىنىڭ داموۋ تاجريبەلەرى بىزگە اشىق بولسا كوركەيەدى، توماعا ـ تۇيىق بولسا قۇلدىرايدى دەگەندى ۇعىندىردى".

"كوپشىلىكپەن بىرگە داموۋ عانا ناعىز داموۋ دەگەندى تالاي رەت ايتتىم".

"جۇڭگو الداعى جەردە ازيا ـ تىنىق مۇحيت ەكونوميكالىق سەلبەستىك ۇيىمىنىڭ ەكونوميكالىق، تەحنيكالىق سەلبەستىك ورىستەتۇىن ۇزدىكسىز قولداپ، ازيا ـ تىنىق مۇحيت ئوڭىرىنىڭ داموۋ اۋماعىن بىرگە زورايتادى"

...

جۇڭگونىڭ وزىندىك داموۋ تابىستارى ازيا ـ تىنىق مۇحيت ئوڭىرىنىڭ ەسىك اشۇ سەلبەستىگىنىڭ ارقاسى، سونداي ـ اق ئوزىنىڭ پارەەندى ارەكەتى ارقىلى ازيا ـ تىنىق مۇحيت ئوڭىرىنىڭ ەسىك اشۇ سەلبەستىگىنىڭ ئتۇرلى قيىنشىلىقتارىن ەڭسەرىپ، تاعى دا اتتانۇىن ىلگەرىلەتەندىگى ئسوزسىز.

(3)

ئىرى ەلدىڭ باسقارۋ جولىن ساۋلەلەندىرۋ

جولبارىس اترەتىنىڭ ساقا اسكەرلەرى كەلدى، ستيلۋەل گەنەرالدىڭ ۇرپاقتارى كەلدى، "گۇلىڭداعى دوستار" كەلدى، ايۋۋا شتاتىنداعى، ۋاشينگتون شتاتىنداعى دوستار كەلدى...

جەرگىلىكتى ۋاقىت 11 ـ ايدىڭ 15 ـ كۇنى كەشتە سان ـ فرانسىسكو قالاسىنىڭ ورتالعىندا امەريكاداعى دوستىق ۇيىمدار بىرلەسپ قوناعاسى وتكىزىپ، ئۇراعا شي جينپىڭدى قارسى الدى. جاڭا، كونە دوستار ئبىر اراعا باس قوسىپ، ورتا سالتاناتتى دا مەرەيلى بەينەگە شومدى.

"جۇڭگو ـ امەريكا قارىم ـ قاتناسىنىڭ قاقپاسى اشىلىسىمەن ـ اق قايتادان جابىلمايتىندىعىنا سەنەمىن. ەكى ەل حالقىنىڭ دوستىق ىستەرىنىڭ بەتاشارى باستالعان ەكەن، ورتا جولدا ايالقسىز قالمايدى. حالقتار دوستىعى اعاشى ۇلكەيىپ ئوستى، ئسوز جوق، بوران ـ شاشىننان تايسالماي وتە الادى.

حالقتا تەرەڭ تامىر تارتقاندىعى سەبەپتى جۇڭگو ـ امەريكا سەلبەستىگى قاشاندا تولىسا ئتۇسۇ كۇشىنە يە.

"حالىق" دەگەن ئسوز ئتۇراعا شي جينپىڭنىڭ سان ـ فرانسىسكو ساپارىندا كوكەيىندەگى كىندىك ئسوز.

"ئتىپتى دە ويداعداي قىزمەت ىستەۋ، ئتىپتى دە كوڭىلدەگىدەي تۇرمىس كەشىرۋ، بالالار ئتىپتى دە ويداعداي ەسەيىپ ـ ەرجەتۋ ـــ ئبىر ميلليارد 400 ميلليوننان استام جۇڭگو حالقىنىڭ شىنايى تىلەگى"؛

"جۇڭگو كوموۋنيستىك پارتياسى حالىق ئۇشىن ئس تىندىرادى، حالقتىڭ تاماشا تۇرمىسقا تالپىنىسى ـــ ئبزدىڭ كۇرەس نىسانامىز، ئسوز جوق، ساقتاۋعا ئتيستى حالىق تىلەگى"؛

"حالىق اراسىندا كوڭىلىم جاي تابادى، حالقپەن بىرگە بولۋ كۇش ـ قۋاتىمدى نىعايتادى؛

"مەن وزىممەن ساناسپاي، حالقتىڭ ئۇمتىن اقتايمىن، مىنە بۇل مەنىڭ ومىرلىك سەنىمىم"...

ئتۇراعا شي جينپىڭنىڭ تەرەڭ سۇيىسپەنشىلىككە تولى سوزدەرى دۇنيە جۇزىنە مىنانى ۇعىندىردى: جۇڭگو ۇلگىسىندەگى وسزاماندىندىرۋدىڭ شعار ئتۇينى جانە تابان تىرەر تياناعى ـــ ئبىر ميلليارد 400 ميلليوننان استام جۇڭگو حالقىن اناعۇرلىم تاماشا تۇرمىسقا كەنەلتۇ.

ال دۇنيە ئجۇزى جوننەن، بۇل اناعۇرلىم كەڭ بازاردى جانە بۇرىن بولماعان سەلبەستىك ورايىن اڭعارتادى.

سان ـ فرانسىسكوداعى كەزىندە ئتۇراعا شي جينپىڭ ئوزى تۇرعان قوناق سارايدا ازيا ـ تىنىق مۇحيت ەكونوميكالىق سەلبەستىك ۇيىمىنىڭ باسشىلار بەيرەسمي ئماجلىسى سياقتى قيىلدارعا قاتناسۋعا كەلگەن كوپ ەلدىڭ باسشىلارىمەن كەزدەستى. ئماجلىس ارەدىگىندە ئبىرسپىرا باسشىلار ىرىقتى تۇردە الدىنا بارىپ، ئتۇراعا شي جينپىڭمەن ىقىلاستى بەينەدە اڭگىمەلەستى، ىقپالداستى.

بولاشاقتى بەتكە العاندا، جۇڭگونىڭ جوعارى ساپالى داموۋى، جۇڭحۋا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۇى ئتيمدى سىرتقى ورتاعا مۇقتاج؛ دۇنيە ئجۇزى ئتۇرلى الەمدىك داعدارىس پەن سىن ـ سايىستارعا توتەپ بەرۋى كەرەك ئارى ۇزدىكسىز جاقسارىپ دامىعان جۇڭگوعا مۇقتاج.

"بۇرىن جۇڭگو حاۋىپ ـ قاتەرلەردى، سىن ـ سايىستاردى ۇزدىكسىز جەڭۋ بارىسىندا كەزەڭ اسىپ، كەەدەرگەدەن ئوتىپ، تاريحي تابىستارعا قول جەتكىزدى. قازىر جۇڭگو ەكونوميكاسىنىڭ سەرپىمدىلىگى كۇشتى، كومەسكى كۇشى جەتكىلىكتى، مۇمكىندىگى كەڭ، ۇزاق ۋاقىت جاقساراتىن نەگىزگى جاعدايى وزگەرمەدى ئارى وزگەرمەيدى.

"بيىل جۇڭگونىڭ رەفورما جاساپ، ەسىك اشقاندىعىنىڭ 45 جىلدىعى، ئبىز جوعارى ساپالى داموۋعا تاباندى بولىپ، جوعارى دەڭگەيدە سىرتقا ەسىك اشۇدى ىلگەرىلەتىپ، جۇڭگو ۇلگىسىندەگى وسزامانداندىرۋ ارقىلى دۇنيە جۇزىندەگى ئار ەلدىڭ وسزامانداندىرۋدى جۇزەگە اسىرۇدىڭ ىلگەرىلەتۋگە جاڭا ورايى ازىرلەيمىز".

ئتۇراعا شي جينپىڭنىڭ سان ـ فرانسىسكودا بايانداعان جۇڭگو حيكايالارى دۇنيە جۇزىنە مىنانى ۇعىندىردى: جۇڭگو، ئسوز جوق، اناعۇرلىم تاماشا بولادى؛ كەلەسى "جۇڭگو"، ئالى سول جۇڭگو.

"اقىقات بار جەردە سان مىڭداعان ادام كەەدەرگى بولسا دا، ادىلەت جولىندا ەشتەڭەدەن تاينباي العا ىلگەرىلەي بەرۋ كەرەك"... مىنە، بۇل ئرى ەلدىڭ ارمانى مەن جاۋاپكەرشىلىك ارقالاۋى.

ئتۇراعا شي جينپىڭ كەزىندە "مەنىڭ بيىلىك جۇرگىزۋ ۇستانىمىمدى، جيناقتاي كەلگەندە، حالىق ۇشىن قىزمەت ىستەۋ، ارقالاۋعا ئتيستى جاۋاپكەرشىلىگىمدى ارقالاۋ دەپ تۇيىندەۋگە بولادى" دەگەن بولاتىن.

سان ـ فرانسىسكو ساپارى مەملەكەت ۇشىن جاۋاپكەرشىلىك ارقالاۋداعى، دۇنيە جۇزىنە جاۋاپكەرشىلىكتى وتەۋدەگى اتقارۋ شاراسى بولدى.

(شىنحۋا اگەنتتىگىنىڭ 11 ـ ايدىڭ 19 ـ كۇنى سان ـ فرانسىسكودان بەرگەن حابارى)

(باسى 1 ـ بەتتە)

ناشار اۋا رايىندا، توسىن جاعدايدا شۇعىل بىتىراتىپ، حاۋىپتەن ساقتانۇ شارالارىن تياناقتاندىرۋ كەرەك. حاۋىپسىزدىك جاۋاپكەرشىلىگىن اناعۇرلىم ناقتىلاندىرىپ، ئار كاسىپ سالالارىنىڭ حاۋىپسىزدىكتى باقلاۋ ـ باسقارۋ قىزمەت جاۋاپكەرشىلىگىن تياناقتاندىرىپ، ئوندىرىس حاۋىپسىزدىگىن باقلاۋ ـ باسقارۋ بويىنشا زاڭ اتقارۋدى كۇشەيتىپ، ئتۇرلى ئوندىرىس حاۋىپسىزدىگى قىزمەتىن شىنايى تىڭعىلىقتى تياناقتاندىرۋ كەرەك.

ئماجلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى: شىنجياڭنىڭ مەملەكەتتىڭ جالپى جاعدايىنداعى ستراتەگيالىق ورنىن مىقتاپ يگەرىپ، بايلىق ارتىقشىلىعىن، وڭىرلىك ورىن باسىمدىعىن جانە كاسىپ سالاسى نەگىزىن تياناق ەتىپ، ساپانى جوعارىلاتۇ ارەكەتىن ىشكەرىلەي اتقارىپ، كاسىپ سالاسىنىڭ ساپالىق باسەكەلىك قۇاتىن ۇزدىكسىز كۇشەيتىپ، شىنجياڭ ەرەكشەلىگىنە جانە باسىمدىعىنا يە وسزامانداندىرۋ كاسىپ سالاسى جۇيەسىن ورناتۇ كەرەك. ساپا اۋىس ـ كۇيىسى مەن سەلبەستىگىن ۇزدىكسىز كەڭەيتىپ، ساپا نەگىزدىك قۇرىلعى قۇرىلىسىن كۇشەيتىپ، باقلاۋ ـ باسقارۋ ئتاسىلىنىڭ وسزامانداندىرۋ كۇش سالا ىلگەرىلەتىپ، زەردەلى باقلاۋ ـ باسقارۋ قابىلەتىن كۇشەيتىپ، سيفرلى ۇكىمەت قۇرىلىسىن كۇشەيتۋدى جەدەل ىلگەرىلەتۋگە قۋات ۇستەۋ كەرەك. ئبىر توپ ساپا ولشەمىن جەتىلدىرىپ، كادر ـ دارىندىلاردى باۋلۋ سەرپىنىن ارتتىرىپ، شىنجياڭنىڭ جوعارى ساپالى داموۋى مەن جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايونى قۇرىلىسىنا پارمەندى تىرەك ازىرلەۋ كەرەك.

ئماجلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى: ەكولوگيالىق ورتانى قورعاۋ قۇرىلىسىن ۇزدىكسىز كۇشەيتىپ، باقلاۋ ـ ولشەۋ، باعالاۋدى، باقلاۋ ـ باسقارۋدى، باقلاۋ ـ تەكسەرۋدى، زاڭ اتقارۋدى كۇشەيتىپ، وڭىرلىك بىرلەسپ ارەكەتتەنۇدى كۇشەيتىپ، تۇتاس جلدىق ەكولوگيالىق ورتا نسانا مىندەتتەرىنىڭ ورىندالۋىنا

(باسى 1 ـ بەتتە)

قامداۋ ـ قاجەتسىنۇدى ۇشتاستىرۇدى ئبىر تۇتاس جوسپارلاپ ورىستەتپ، اۋىل شارۋاشىلىق ماشينالارىن تاسمالداۋ جۇمىسىنداعى بوگەتتەردى، توسقاۋىلدارىدى اشپ، ماقتانى كەڭ كولەمدە ماشينالاندىرا جيناۋدى تارتىپپەن ىلگەرىلەتتى.

ماقتا ساپاسىن اناعۇرلىم ويداعداي باسقارۋ ۇشىن، شىنجياڭ بيىل ماقتا ەگەتىن وڭىرلەردىڭ ورنالاسىمىن بەلسەنە ساپالىلاندىرىپ، جەر ـ جەردى ساپاسى، ونىمدىلگى تومەن ماقتا اتىزىن قاتاردان قالدىرۋعا جەتەكتەپ، ماقتا ەگىمشىلگى 25 نەگىزگى ئوندىرىس اۋدانىنا اناعۇرلىم شوعىرلانىپ، ئونىم مولشەرى بۇكىل رايوننىڭ %90تەن استامىن يەلەدى. اۋىل شارۋاشىلىعى، اۋىل ـ قىستاق تاراۋلارى 25 تەحنيكالىق قىزمەت وتەۋ گرۋپپاسىن قۇرىپ، 25 ماقتا نەگىزگى ئوندىرىس اۋدانىنا ىشكەرىلەي بارىپ، تۇيىندە تۇرىپ اۋماقتى كوتەرەەگە الىپ، ماقتا اتىزىن باپتاۋ بويىنشا تەحنيكالىق قىزمەت وتەۋدى بەتپە ـ بەت ورىستەتىپ، ماقتانى جوعارى دەڭگەيگە جەتكىزۋ تەحنيكاسىن زەرتتەۋ ـ تالقلاۋ جانە بەينە ەكەراندا ورنالاستىرۇ ئماجلىسى، ماقتا جاپىراعىن ئتۇسىرۇ ئدارىسىن شاشۇدى جۇمىس باسىندا ىلگەرىلەتۋ ئماجلىسى سياقتىلاردى ىلگەرىندى ـ كەيىندى ۇيىمداستىرىپ اشپ، ماقتا اتىزىن باپتاۋ تەحنيكالىق شارالارىن تىڭعىلىقتى تياناقتاندىرۋعا، ماقتا ئتۇسىمىن، ساپاسىن ورنىقتى جوعارىلاتۇعا شنايى كەپىلدىك ەتتى.

ماقتا جيناۋ مەزگىلىنە وتكەننەن بەرى ئار دارەجەلى اۋىل شارۋاشىلىق، اۋىل ـ قىستاق تاراۋلارى ماقتاشىلاردىڭ ماقتانى جيناۋ مەزگىلىندە ساپانى باسقارۋ ـ مەڭگەرۋ قىزمەتىن ويداعداي ىستەپ، ماشينامەن تەرىلگەن ماقتانىڭ قاۋاشاق جارۋىن تەزدەتۋدى باسقارۋ ولشەمى بويىنشا جاپىراق ئتۇسىرۇ ئدارىسىن شاشۇ جۇمىسىن ويداعداي ورىستەتپ، تەز جەتىلدىرۋ ساپاسىن جوعارىلاتپ، ماقتا جيناۋ ماشيناسىنىڭ ولشەمدەنگەن جۇمىس جۇرگىزۋىن ارناعا ئتۇسىرىپ، "جاڭا، كونە ۇش تالشىقتى" باسقارۋ ـ مەڭگەرۋ سەرپىنىن ارتتىرىپ، ماقتا ساپاسىن ونان ارى جوعارىلاتتى.

ئبىر قىدىرۋ پارمەندى شارالاردىڭ قولداۋ كورسەتۋىندە، بيىل شىنجياڭنىڭ ماقتا وندىرىسىندە ەگمىشىلىك وڭىرلەر اناعۇرلىم شوعىرلانعان، ساپا مەن ئتۇسىم ورنىقتى ارتقان جاعداي جارىقتا شعىپ، ۇقساس ەكولوگيالىق وڭىرلەردەگى ساپالى سورتتار اناعۇرلىم بىرلىكە كەلتىرىلىپ، ماقتا ئوندىرىسىنىڭ تۇتاس بارىسىن ماشينالاندىرۋ، زەردەلىلەندىرۋ جانە اۋىل شارۋاشىلىق ماشينالارىن وتاندىق ونىمگە اينالدىرۋ قادامى تەزدەتىلىپ، ماقتا ئوندىرىسىنىڭ جالپىلىق ونىمدىلگى نىق قادامەن جوعارىلادى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

ەسكەرتكىشتەر ارقىلى ۇزاق تا مايەكتى جۇڭحۋا وركەنيەتىن، سونداي ـ اق شىنجياڭداعى ارحەولوگتارىدىڭ قاجىرلىلىقپەن شارۋاشىلىق قۇرۋ، تانىم مەن ارەكەتتى بىرلىككە كەلتىرۋ، جاپا ـ ماشاقاتتان قورىقپاۋ سىندى كۇرەس رۋحىن ايگىلەپ، كورەرمەندەردى ۋاقىت پەن كەڭىستىكتەن اتتاپ ئوتىپ تاريحپەن پىكىرلەسۋگە جەتەكتەدى.

شىنجياڭنىڭ ارحەولوگياسى باستان ـ ايالق "بەلگىسىزدەرىنە ۇزدىكسىز نزدەنىس جاساپ، ئتۇپ تورىكىنىن اشۇ" سىندى بەرىك سەنىمگە تاباندى بولىپ، نەشە ۇرپاق ارحەولوگتار كۇش جالعاپ قازۋ، زەرتتەۋ، ئتۇسىندىرۋ قىزمەتىن ورىستەتىپ، شىنجياڭنىڭ كەڭ ـ بايتاق دالاسىنداعى مول مادەنيەت مۇرالارى بايلىعىنا سۇيەنىپ، جۇڭگونىڭ شىنجياڭ حيكايالارىن بايانداپ، ۇلتتاردىڭ ارالاسۋ، ىشتەسۋ، توعىسۋ، وتباسى مەن وتان ئبىر تۇلعالانۇ سىندى داموۋ بارىسىن ناقتى دالەلدەپ، مادەنيەت سەنىمىن كۇشەيتۋ، جۇڭحۋا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەرىك ورناتۇ بارىسىندا شىنجياڭنىڭ ارحەولوگياسىنىڭ قىزمەتىنىڭ ورنىن وگەيىستۇگە بولمايتىن وزگەشە رولىن ساۋلەلەندىردى.

سول كۇنى شىنجياڭ اسەمونەر سارايى ارحەولوگيا ارناۋلى تاقىرىپتىق عىلمي لەكسياسىن دا وتكىزدى، عىلىم سالاسىنداعى ماماندار وزدەرىنىڭ شىنجياڭدا ارحەولوگياسىنىڭ قىزمەت ورىستەتكەن كەشىرمەلەرىمەن ۇشتاستىرىپ، شىنجياڭنىڭ 100 جىلدىق ارحەولوگياسىنىڭ قىزمەتىنىڭ اياق السى جاعدايىن ئبولىستى.

تانىستىرۇعا قاراعاندا، كورمە جۇرتشىلىققا 2024 ـ جىلى 1 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنىنە دەيىن اقىسىز كورسەتىلەدى ەكەن. كورمە كەزىندە الەۋمەتتىك ارحەولوگياعا جانە ماماندارىدىڭ ارناۋلى ئتۇسىندىرۋى قاراماعىندا ەكى ەل ـ ايماق ارحەولوگياسىنىڭ ىلگەرىلەتىلىپ، زەردەلىلەندىرۋ جانە اۋىل شارۋاشىلىق ماشينالارىن وتاندىق ونىمگە اينالدىرۋ قادامى تەزدەتىلىپ، ماقتا ئوندىرىسىنىڭ جالپىلىق ونىمدىلگى نىق قادامەن جوعارىلادى.